

Laidiens: **21.06.2018., Nr. 123**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2018/123.6**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 337

Rīgā 2018. gada 19. jūnijā (prot. Nr. 29 16. §)

Skrepi slimības uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma
25. panta 17. punktu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka klasiskās skrepi slimības (turpmāk – *skrepi*) uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtību aitū un kazu sugas dzīvniekiem (turpmāk – dzīvnieks) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Regulu (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai (turpmāk – regula Nr. 999/2001).

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar *skrepi* – atbilstoši regulas Nr. 999/2001 3. panta 1. punkta "h" apakšpunktā minētajam skaidrojumam;

2.2. kontroles paraugs – stabilizētas asinis, kas paņemtas no aitū sugas dzīvnieka *skrepi* rezistentu aitū selekcijas programmas vai *skrepi* uzraudzības, kontroles un apkarošanas pasākumu īstenošanas laikā, lai laboratoriski noteiktu priona proteīna gēna alēles pie 136., 154. un 171. pozīcijas (turpmāk – priona proteīna genotips);

2.3. patoloģiskā materiāla paraugs – galva vai galvas smadzenes, kas no nogalinātā dzīvnieka vai dzīvnieka liķa paņemtas *skrepi* uzraudzības, kontroles un apkarošanas pasākumu īstenošanas laikā;

2.4. pilnvarotais veterinārārsts – praktizējošs veterinārārsts, kuru Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk – dienests) pilnvarojis īstenot transmisīvās sūkļveida encefalopātijas uzraudzības, kontroles un apkarošanas (turpmāk – *skrepi* uzraudzība, kontrole un apkarošana) pasākumus;

2.5. *skrepi* rezistentu aitū selekcija – ģenētiski novērtētu aitū sugas dzīvnieku izlase izturībai pret transmisīvās sūkļveida encefalopātijas ierosinātāju;

2.6. *skrepi* diagnoze – laboratoriski apstiprināta diagnoze saskaņā ar regulas Nr. 999/2001 X pielikuma C nodaļas 3.2. apakšpunktā noteiktajām prasībām.

3. Dienests veic šādas darbības:

3.1. pilda regulas Nr. 999/2001 3. panta 1. punkta "e" apakšpunktā noteiktās kompetentās iestādes funkcijas un dalībvalsts pienākumus attiecībā uz nenozīmīga *skrepi* riska, kontrolēta *skrepi* riska un rezistences pret

transmisīvo sūkļveida encefalopātiju (turpmāk – rezistence pret *skrepi*) I līmeņa, II līmeņa vai III līmeņa statusa piešķiršanu novietnēm;

3.2. izstrādā *skrepi* uzraudzības, kontroles un apkarošanas programmas pasākumus saskaņā ar regulas Nr. 999/2001 6., 12. un 13. pantā, III pielikuma A nodaļas II apakšnodaļā un VII pielikuma A un B nodaļā noteiktajām prasībām;

3.3. sadarbībā ar šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju organizāciju izstrādā *skrepi* rezistentu aitū selekcijas programmu saskaņā ar regulas Nr. 999/2001 6.a panta 1. punktā un VII pielikuma C nodaļā noteiktajām prasībām;

3.4. paziņo Eiropas Komisijai par *skrepi* rezistentu aitū selekcijas programmas ieviešanu un katru gadu līdz 31. martam sniedz informāciju par iepriekšējā gadā īstenotās programmas rezultātiem saskaņā ar regulas Nr. 999/2001 6.a panta 3. punktā un VII pielikuma C nodaļas 5. daļā noteiktajām prasībām.

4. Kontroles paraugu ņem praktizējošs veterinārārsts. Kontroles paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz valsts zinātnisko institūtu "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"" (turpmāk – institūts) vai citu akreditētu laboratoriju nosūta praktizējošs veterinārārsts, dzīvnieku īpašnieks, turētājs vai dzīvnieku īpašnieku vai turētāju pārstāvošā šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju organizācija.

5. Institūts vai cita akreditēta laboratorija kontroles paraugu laboratoriski izmeklē, ievērojot regulas Nr. 999/2001 III pielikuma A nodaļas II apakšnodaļas 8. punktā noteiktās prasības.

6. Kontroles paraugā noteikto priona proteīna genotipu klasificē atbilstošā klasē. Priona proteīna genotipu klases un novērtējums, kā arī aitū sugas dzīvnieku izmantošanas nosacījumi norādīti šo noteikumu 1. pielikumā.

7. Pilnvarotais veterinārārsts ņem patoloģiskā materiāla paraugu un nosūta laboratoriskai izmeklēšanai uz institūtu. Institūts paraugu laboratoriski izmeklē, ievērojot regulas Nr. 999/2001 X pielikuma C nodaļas 3.2. apakšpunktā noteiktās prasības.

8. Institūts kontroles parauga vai patoloģiskā materiāla parauga laboratorisko izmeklējumu rezultātus nosūta:

8.1. dienestam un tā attiecīgajai teritoriālajai struktūrvienībai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ziņojamām, reģistrējamām un valsts uzraudzībā esošām dzīvnieku infekcijas slimībām un kārtību, kādā par tām sniedzama informācija dienestam, – elektroniski;

8.2. Lauksaimniecības datu centram (turpmāk – datu centrs) – elektroniski;

8.3. personai, kas nosūtījusi paraugu, – rakstveidā (elektroniski vai papīra formā).

9. Ja dzīvnieku īpašnieks, turētājs vai praktizējošs veterinārārsts *skrepi* rezistentu aitū selekcijas programmas īstenošanas laikā ņemto kontroles paraugu nosūta laboratoriskai izmeklēšanai uz citu akreditētu laboratoriju, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs divu nedēļu laikā pēc laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanas nosūta tos šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju organizācijai, kas pārstāv attiecīgo dzīvnieku īpašnieku vai turētāju.

10. Dzīvnieku īpašnieku vai turētāju pārstāvošā šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju organizācija divu nedēļu laikā pēc šo noteikumu 8. punktā minēto laboratorisko izmeklējumu rezultātu saņemšanas reģistrē tos datu centra datubāzē.

11. Institūts un dzīvnieku īpašnieku vai turētāju pārstāvošā šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju organizācija vismaz septiņus gadus pēc laboratorisko izmeklējumu rezultātu iegūšanas uzglabā tos saskaņā ar regulas Nr. 999/2001 III pielikuma B nodaļas III apakšnodaļas 2. punktā noteiktajām prasībām.

12. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs sedz izdevumus par kontroles paraugu ņemšanu *skrepi* rezistentu aitū selekcijas programmas īstenošanas laikā un to nosūtīšanu laboratoriskai izmeklēšanai.

13. Zemkopības ministrija no tai kārtējā gada valsts budžetā piešķirtā finansējuma sedz šādas izmaksas, kas saistītas ar *skrepi* rezistentu aitū selekcijas programmu un *skrepi* uzraudzības, kontroles un apkarošanas programmu:

13.1. pilnvarotajam veterinārārstam:

13.1.1. transporta izdevumus, ja ņemts patoloģiskā materiāla paraugs;

13.1.2. darba samaksu par vizīti un dokumentu noformēšanu, dzīvnieka klīnisko izmeklēšanu, dzīvnieka liķa daļēju sekciju un patoloģiskā materiāla parauga ņemšanu, iesaiņošanu un nosūtīšanu institūtam;

13.2. institūtam – izmaksas, kas saistītas ar kontroles paraugu vai patoloģiskā materiāla paraugu laboratorisko izmeklēšanu.

14. Ja ir aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar *skrepi*:

14.1. dzīvnieku īpašnieks, turētājs vai praktizējošs veterinārārst, izmantojot jebkuru saziņas veidu, par to informē attiecīgo dienesta teritoriālo struktūrvienību;

14.2. dienests kontroles pasākumus īsteno saskaņā ar regulas Nr. 999/2001 12. pantā un VII pielikuma A nodaļā noteiktajām prasībām.

15. Ja dienesta teritoriālā struktūrvienība saņem informāciju, ka ir aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar *skrepi*, tā nekavējoties informē par to pilnvaroto veterinārārstu vai dienesta inspektoru, izmantojot jebkuru saziņas veidu.

16. Pilnvarotais veterinārārst vai dienesta inspektors paņem no dzīvnieka patoloģiskā materiāla paraugu un nosūta to laboratoriskai izmeklēšanai uz institūtu *skrepi* diagnozes noteikšanai.

17. Ja institūts laboratoriski izmeklē patoloģiskā materiāla paraugu, bet laboratoriski nevar apstiprināt iegūto pozitīvo izmeklējumu rezultātu, patoloģiskā materiāla paraugu nosūta uz Eiropas Savienības references laboratoriju *skrepi* diagnozes noteikšanai.

18. Ja ir apstiprināta *skrepi* diagnoze, dienests:

18.1. īsteno apkarošanas pasākumus saskaņā ar regulas Nr. 999/2001 13. pantā un VII pielikuma B nodaļā noteiktajām prasībām;

18.2. nekavējoties informē Eiropas Komisiju un citas Eiropas Savienības dalībvalstis.

19. Nogalināto dzīvnieku vai dzīvnieka liķi (vesels šāda dzīvnieka ķermenis un visas ķermeņa daļas, tostarp jēlāda un āda), par kuru pastāv aizdomas par saslimšanu ar *skrepi* vai kuram ir noteikta *skrepi* diagnoze, vai kurš ir nogalināts *skrepi* apkarošanas pasākumu īstenošanas laikā, likvidē saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulas (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula), 12. pantā noteiktajām prasībām kā minētās regulas 8. panta "a" apakšpunkta "i" un "ii" apakšpunktā noteikto pirmās kategorijas materiālu.

20. Dienests apstrādā dzīvnieku īpašnieka vai turētāja fiziskās personas datus (vārdu, uzvārdu, personas kodu, oficiālo elektronisko adresi vai e-pasta adresi), lai identificētu dzīvnieku īpašnieku vai turētāju, novietnei piešķirtu un saglabātu šo noteikumu 21. vai 39. punktā minēto statusu, kā arī paziņotu dzīvnieku īpašniekam vai turētājam

par minētā statusa anulēšanu. Fiziskās personas datus uzglabā vienu gadu pēc šo noteikumu 21. vai 39. punktā minētā iesnieguma iesniegšanas un pēc tam iznīcina saskaņā ar Arhīvu likumā noteiktajām prasībām.

2. Pasākumi, kas īstenojami, lai novietnei piešķirtu un saglabātu nenožīmīga *skrepi* riska vai kontrolēta *skrepi* riska statusu

21. Lai dienests novietnei piešķirtu nenožīmīga *skrepi* riska vai kontrolēta *skrepi* riska statusu, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs iesniedz attiecīgajā dienesta teritoriālajā struktūrvienībā:

21.1. iesniegumu par nenožīmīga *skrepi* riska statusa piešķiršanu novietnei (2. pielikums), ja ir izpildītas šo noteikumu 29. vai 30. punktā un 31. punktā minētās prasības;

21.2. iesniegumu par kontrolēta *skrepi* riska statusa piešķiršanu novietnei (3. pielikums), ja ir izpildītas šo noteikumu 34. vai 35. punktā un 36. punktā minētās prasības.

22. Dienests:

22.1. novērtē novietnes atbilstību attiecīgi šo noteikumu 29. vai 30. punktā un 31. punktā vai šo noteikumu 34. vai 35. punktā un 36. punktā minētajām prasībām un pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

22.1.1. piešķirt novietnei nenožīmīga *skrepi* riska vai kontrolēta *skrepi* riska statusu un reģistrēt to datu centra datubāzē saskaņā ar šo noteikumu 25. punktā minētajām prasībām;

22.1.2. nepiešķirt novietnei nenožīmīga *skrepi* riska vai kontrolēta *skrepi* riska statusu un rakstiski sniegt pamatotu atteikumu;

22.2. pēc nenožīmīga *skrepi* riska vai kontrolēta *skrepi* riska statusa piešķiršanas novietnei reizi gadā veic tajā pārbaudi un izvērtē novietnes atbilstību šo noteikumu 32. vai 37. punktā minētajām prasībām.

23. Ja dienestam nav pieejami nepieciešamie laboratorisko izmeklējumu rezultāti vai informācija par to, ka dzīvnieki, dzīvnieku sperma, olšūnas vai embriji ievesti atbilstoši prasībām, kādas noteiktas to ieviešanai Latvijā no citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai valsts, kas nav dalībvalsts (turpmāk – trešā valsts), dienests par to paziņo dzīvnieku īpašniekam vai turētājam.

24. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs pēc šo noteikumu 23. punktā minētās informācijas saņemšanas iesniedz dienestā testēšanas pārskata kopiju par novietnē veiktajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem *skrepi* noteikšanai vai veterinārā (veselības) sertifikāta kopiju.

25. Dienests novietnei piešķirto nenožīmīga *skrepi* riska statusu reģistrē datu centra datubāzē ar apzīmējumu "nenožīmīgs" un piešķirto kontrolēta *skrepi* riska statusu – ar apzīmējumu "kontrolēts".

26. Datu centrs savas tīmekļvietnes publiskajā sadaļā uztur aktuālu sarakstu par novietnēm, kurām piešķirts un saglabāts nenožīmīga *skrepi* riska vai kontrolēta *skrepi* riska statuss, norādot novadu, pagastu un novietnes numuru.

27. Dienests anulē novietnei piešķirto nenožīmīga *skrepi* riska vai kontrolēta *skrepi* riska statusu triju darbdienu laikā pēc tam, kad konstatēts vismaz viens no šādiem apstākļiem:

27.1. nav izpildītas šo noteikumu 32. vai 37. punktā minētās prasības;

27.2. dzīvnieku īpašnieks vai turētājs novietnē ievēd dzīvniekus, dzīvnieku spermu, olšūnas un embrijus, kas neatbilst šo noteikumu 33. vai 38. punktā minētajām prasībām;

27.3. novietnē dzīvniekam laboratoriski ir apstiprināta *skrepi* diagnoze vai novietne ir epidemioloģiski saistīta ar kādu citu novietni, kurā dzīvniekam laboratoriski ir apstiprināta *skrepi* diagnoze;

27.4. nav izpildītas regulas Nr. 999/2001 12. un 13. pantā un VII pielikuma A un B nodaļā noteiktās *skrepi* apkarošanas prasības, ja ir aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar *skrepi* vai ir apstiprināta *skrepi* diagnoze;

27.5. novietnē netur dzīvniekus.

28. Dienests atjauno novietnei piešķirto nenožīmīga *skrepi* riska statusu vai kontrolēta *skrepi* riska statusu, ja dzīvnieku īpašnieks vai turētājs:

28.1. ir izpildījis attiecīgi šo noteikumu 29. vai 30. punktā un 31. punktā vai šo noteikumu 34. vai 35. punktā un 36. punktā minētās prasības;

28.2. ir iesniedzis attiecīgajā dienesta teritoriālajā struktūrvienībā iesniegumu par nenožīmīga *skrepi* riska statusa piešķiršanu novietnei (2. pielikums) vai iesniegumu par kontrolēta *skrepi* riska statusa piešķiršanu novietnei (3. pielikums).

2.1. Prasības nenožīmīga *skrepi* riska statusa piešķiršanai un saglabāšanai

29. Dienests novietnei piešķir nenožīmīga *skrepi* riska statusu, ja ir izpildītas šo noteikumu 29.1. vai 29.2. apakšpunktā minētās prasības:

29.1. ja aitu sugas dzīvnieku novietnē vismaz septiņus gadus pēc šo noteikumu 21.1. apakšpunktā minētā iesnieguma iesniegšanas nav apstiprināta *skrepi* diagnoze un novietnei saskaņā ar šo noteikumu 39. un 47. punktu ir piešķirts rezistences pret *skrepi* I līmeņa statuss;

29.2. ja:

29.2.1. novietne, kurā tur dzīvniekus, vismaz septiņus gadus pēc šo noteikumu 21.1. apakšpunktā minētā iesnieguma iesniegšanas atbilst regulas Nr. 999/2001 VIII pielikuma A nodaļas A iedaļas 1.2. apakšpunkta "a", "b" un "e" apakšpunktā noteiktajām prasībām;

29.2.2. novietnē turētie dzīvnieki vismaz septiņus gadus pēc šo noteikumu 21.1. apakšpunktā minētā iesnieguma iesniegšanas atbilst regulas Nr. 999/2001 VIII pielikuma A nodaļas A iedaļas 1.2. apakšpunkta "f" un "i" apakšpunktā noteiktajām prasībām;

29.2.3. dzīvnieki, dzīvnieku sperma, olšūnas un embriji novietnē ir ievesti saskaņā ar šo noteikumu 31. punktā minētajām prasībām.

30. Novietnei, kurā atrodas vairāku dzīvnieku īpašnieku vai turētāju dzīvnieki, nenožīmīga *skrepi* riska statusu piešķir, ja visi novietnē esošo dzīvnieku īpašnieki vai turētāji ir izpildījuši šo noteikumu 29.1. vai 29.2. apakšpunktā minētās prasības.

31. Novietnei nenožīmīga *skrepi* riska statusu piešķir, ja dzīvnieku īpašnieks vai turētājs dzīvniekus, dzīvnieku spermu, olšūnas un embrijus novietnē ir iavedis atbilstoši šādām prasībām:

31.1. dzīvnieki ievesti no tāda paša statusa novietnes vai no novietnes, kas atbilst regulas Nr. 999/2001 VIII pielikuma A nodaļas A iedaļas 1.2. apakšpunkta "c" apakšpunkta "ii" vai "iv" apakšpunktā noteiktajām prasībām. Novietnē ievestie aitu sugas dzīvnieki atbilst R1 priona proteīna genotipu klasei;